

Svar på fullmäktigemotion; Alla tandläkare bör tillåtas arbeta deltid, Kaunismäki med flera

Välfärdsområdesstyrelse 15.09.2025 § 180

ÖVPH/737/00.02.00/2025

Beredare Penttinen Erkki

Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 040 359 2922, fornamn.efternamn@ovph.fi

Fullmäktigeledamot (ersättare år 2024) Toni Kaunismäki med flera har 10.6.2024 inlämnat en fullmäktigemotion enligt vilken alla tandläkare borde tillåtas arbeta deltid. I den bifogade motionen framförs att ett konkret steg mot att åtgärda problemen med att rekrytera tandläkare är att tillåta arbete på deltid.

Enligt ledande tandläkare Hanna Kangasmaas utredning arbetar tandläkare i ordinarie anställningsförhållanden i huvudsak i heltid (38 timmar 15 minuter) i linje med den nuvarande praxisen i Österbottens välfärdsområde. För närvarande har småbarnsföräldrar som har en lagstadgad rätt till det kunnat arbeta i deltid. Partiell vårdledighet (80 % av arbetstiden) kan beviljas fram tills att barnet gått ut det andra läsåret inom den grundläggande utbildningen. Dessutom har anställda i ett ordinarie arbets- eller tjänsteförhållande kunnat deltidsarbeta om deras andra arbetsplats varit en offentlig instans (universitetssjukhus, SHVS eller enhet för hälso- och sjukvården för fångar). Därutöver har anställda på grund av orsaker förknippade med orken kunnat deltidsarbeta på basis av en individuell prövning. Visstidsanställda har kunnat arbeta ett visst antal veckotimmar när detta timantal har kunnat anpassas till verksamheten.

Välfärdsområdet kan inte bevilja deltidsarbete i en större utsträckning i och med den situation som nu råder inom den icke-brådskande basvården. I en del av välfärdsområdet ligger man långt från de ålägganden som fastställs i vårdgarantin (6 månader). I och med de stora sparkraven kan man heller inte ersätta de arbetsdagar som blir kvar till följd av deltidsarbete med hyrd arbetskraft. Det finns nästan heller inga tillgängliga anslag för personalhyrning (används för hyrning av specialtandläkare). De lagstadgade skyldigheterna gäller också tillträde till specialtandläkarmottagningar. Om ordinarie tandläkare i basvården tilläts arbeta på deltid skulle de redan ohållbart långa köerna till den icke-brådskande vården sannolikt bli ännu längre.

Arbetet inom mun- och tandvården är ett samarbete mellan tandläkaren och tandskötaren. Tandläkarens arbetsinsats kräver alltså alltid också en skötares arbetsinsats. Det är svårt att bygga upp en verksamhetshelhet om tandläkaren och tandskötaren arbetar under olika tider under arbetsveckan. Många gånger önskar de anställda vara lediga under bestämda veckodagar (tisdag–torsdag). Det här igen leder till att användningen av arbetsrummen inom tandvården blir ineffektiv under de övriga dagarna. Det är omöjligt att fördela ansvaret för vardagsjourer, skolelever och patienter i kö på ett jämlikt sätt om det inte finns anställda för hela veckan. I och med att de skyldigheter som anknyter till vardagsjouren samt kontrollerna och vården av barn och unga sysselsätter tandläkarna dagligen ställs tandläkarna också i en mycket ojämlig ställning när det gäller arbetsskyldigheten. Ifall man arbetat på deltid har man inte kunnat delta i den köavkortning som utförts som mertidsarbete på kvällar och veckoslut med stöd av det lokala avtalet om köavkortning. Om alla tilläts deltidsarbeta kan köavkortningen inte längre utföras utanför tjänstetid.

De problem som anknyter till köerna inom den icke-brådskande vården kan inte lösas genom att tillåta personer i ordinarie anställningsförhållanden arbeta på deltid. När vårdköerna till den icke-brådskande vården i hela området i framtiden förhoppningsvis har undanröjts kan man mycket väl på nytt överväga att tillåta tandläkare inom basvården arbeta på deltid. Deltidsarbete för tandläkare inom den specialiserade sjukvården beviljas på basis av en individuell prövning med beaktande av den aktuella situationen inom respektive specialområde. Beslutet måste fattas utifrån verksamhetens behov

(vårdgarantin) och med beaktande av att det är mycket svårt att få nya specialtandläkare till området.

Orken och arbetets hållkraft kan stödas på olika sätt. I tandläkarlinjen har man satsat på introduktionen av nya tandläkare och utvecklat ett program för tandläkare som arbetar första året i Österbottens välfärdsområde. För tandläkarna inom basvården ordnar man månatligen morgonmöten där de kan ställa frågor om den specialiserade sjukvården. Interna utbildningsdagar har ordnats inom den egna organisationen med föreläsningar av våra egna specialtandläkare. Det erbjuds kontinuerligt också möjlighet att bekanta sig med den specialiserade sjukvården t.ex. med den verksamhet som specialtandläkare utför på munpolikliniken och inom primärvården. Munpoliklinikens övertandläkare har också besökt tandkliniker för att hålla s.k. hands' on-utbildningar. Specialtandläkarna inom specialtandvården (primärvården) har regelbundet telefontider för att kolleger ska kunna konsultera dem. Arbetsgivaren har under årets gång bekostat flera externa utbildningar för tandläkare inom ramen för utbildningspenningen.

Fullmäktigemotionen har diskuterats brett i välfärdsområdets ledningsgrupp. Det konstaterades att de riktlinjer som rör möjliggörande av deltidsarbete för tandläkare följer de nuvarande principerna för deltidsarbete, vilka har godkänts av välfärdsområdets personalsektion. I samband med uppdateringen av personalprogrammet, vilken inleds i höst, ses möjliggörandet av deltidsarbete i olika uppgifter över i hela organisationen i anslutning till personalpolitiken.

Sektordirektör för personer i arbetsför ålder Penttinen Erkki

föreslår, att som sitt svar på fullmäktigemotionen framför styrelsen att det på grund av köerna till den icke-brådskande mun- och tandvården inte är möjligt att öka andelen deltidsarbete i den omfattning som föreslås i motionen. Genom att tillåta personer i ordinarie anställningsförhållanden att arbeta deltid i en större utsträckning än vad som fastställs i tjänste- och arbetskollektivavtalet samt i lag, skulle inte lösa kösituationen inom den icke-brådskande vården, utan skulle sannolikt förlänga den redan långa kön till den icke-brådskande vården.

Välfärdsområdesstyrelsen föreslår för fullmäktige att motionen härmed är slutbehandlad.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Distribution